NUMMER 1 | FEBRUARI 2018

Creditnotes

Atradius
Dutch State Business

INFORMATIEBULLETIN VOOR KAPITAALGOEDERENEXPORTEURS, BANKEN, INTERNATIONAAL OPERERENDE AANNEMINGSBEDRIJVEN EN INGENIEURSBUREAUS

Wit-Rusland: dekking weer mogelijk, maar onder voorwaarden

Veelbelovende opkomende markten 2018

Medisch Centrum in Lusaka, Zambia komt tot stand met behulp van Exportkredietgarantie

Introductieseminar middellange exportkredietverzekering

Inhoudsopgave

Nummer 1 | Februari 2018

Wit-Rusland: dekking weer mogelijk, maar onder voorwaarden 3

Medisch Centrum in Lusaka, Zambia komt tot stand met behulp van Exportkredietgarantie 6

Veelbelovende opkomende markten 2018 9

Introductieseminar middellange exportkredietverzekering 11

Landenbeleid 12

Hoewel bij het redigeren van Creditnotes de grootst mogelijke zorgvuldigheid wordt betracht bestaat altijd de mogelijkheid dat bepaalde informatie na verloop van tijd verouderd of niet juist meer is. Atradius is dan ook niet aansprakelijk voor de gevolgen van activiteiten die worden ondernomen op basis van deze uitgave.

Atradius, David Ricardostraat 1, Postbus 8982, 1006 JD Amsterdam
Tel. +31 (0)20 553 26 93, Fax +31 (0)20 553 20 87,
www.atradiusdutchstatebusiness.nl, E-mail info.dsb@atradius.com

Overname van artikelen is toegestaan,
mits integraal en met bronvermelding
ISSN 1386-7598

Ontwerp en opmaak: ONESEVENTWO, Amsterdam
Drukwerk: W.C. Den Ouden, Amsterdam

Wit-Rusland: dekking weer mogelijk, maar onder voorwaarden

Na een aantal moeilijke jaren is de economische en politieke situatie in Wit-Rusland verbeterd. Hoewel het land nog steeds kwetsbaarheden kent, zijn de waargenomen verbeteringen en de uitstekende betalingsmoraal voor Atradius reden om het landenbeleid te wijzigen van "dekking bij uitzondering" naar "open met beperkingen".

Wit-Rusland heeft een moeilijke tijd achter de rug

Wit-Rusland bevond zich in 2010 en 2011 in een ernstige betalingsbalanscrisis. Dit ging gepaard met grote tekorten op de handelsbalans, een forse devaluatie van de Wit-Russische roebel en sterk toenemende consumentenprijzen. De overheidsschuld verdubbelde in een jaar tijd van 23% van het bbp in 2010 naar 47% in 2011. Een door Rusland geleide groep landen werd bereid gevonden een lening te verstrekken van USD 3 miljard. Na 2011 leek het een tijd lang beter te gaan. In 2015 en 2016 kreeg Wit-Rusland echter een dreun door de lagere olieprijs en de recessie in Rusland, de belangrijkste exportmarkt.

Economische situatie verbeterd

De afgelopen jaren is de economische situatie verbeterd. In 2017 keerde de economische groei terug, gedreven door een hogere vraag vanuit Rusland en andere handelspartners. De centrale bank heeft de afgelopen jaren succesvol de hoge inflatie bestreden. In 2014 liep de inflatie door de depreciatie van de roebel op tot boven de 20%. In december 2017 bedroeg de inflatie nog maar 4,6%, ruim onder de doelstelling van 9% die de centrale bank zich voor 2017 had gesteld. De stabilisering van de koers van de Wit-Russische roebel tegenover de USD, heeft zeker geholpen bij het terugdringen van de inflatie. ▸

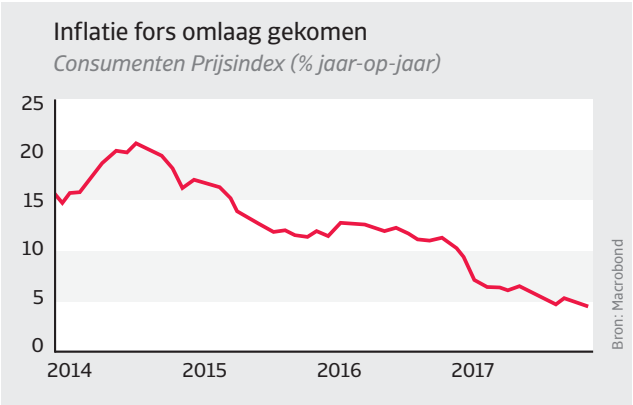

De lagere inflatie maakt het voor de centrale bank mogelijk om het monetaire beleid te verruimen. Sinds april 2016 heeft de centrale bank de beleidsrente cumulatief met 13,5%-punt verlaagd, tot 11% in oktober 2017. Aangezien de inflatie zich nog altijd onder de doelstelling bevindt (6% in 2018), is de verwachting dat de beleidsrente verder zal worden verlaagd.

Verder heeft Wit-Rusland zijn overheidsfinanciën onder controle weten te houden. Het niveau van de overheidsschuld – in percentage van het bbp – nam de afgelopen jaren door de depreciatie van de roebel toe. Maar de schuld is met 48%-bbp niet bijzonder hoog vergeleken met landen in de "peer group". Het begrotingssaldo verslechterde de afgelopen jaren wel iets, maar er worden nog steeds overschotten genoteerd. In 2016 zijn de begrotingsteugels aangehaald. De overheid verhoogde de belasting op de export van brandstoffen, diverse accijnzen en de onroerendgoedbelasting. Daarnaast werden de overheidsinvesteringen verlaagd en de ambtenarensalarissen bevroren.

Voorzichtige toenadering tot het Westen

Na presidentsverkiezingen van 2010, maar ook in de periode ervoor, zijn door de Verenigde Staten en de Europese Unie meermaals sancties tegen Wit-Rusland afgekondigd. Deze sancties hadden de vorm van een wapenembargo, reisbeperkingen en de bevriezing van buitenlandse tegoeden van hooggeplaatste figuren. In 2016 zijn de meeste sancties echter weer opgeheven. Wit-Rusland zelf wil ook inzetten op diversificatie van internationale politieke en economische relaties[1]. De Russische inmenging in Oekraïne en de recessie in Rusland hebben de regering in Minsk wakker geschud. Verder ligt er voor Wit-Rusland in exportbestemmingen als de EU en China nog een groot onontgonnen potentieel.

Hoe graag men in Wit-Rusland ook toenadering wil, het blijft balanceren op een koord. Rusland rekent het land duidelijk tot zijn eigen invloedssfeer. In september 2017 hield Wit-Rusland in eigen land nog een grote militaire oefening met Rusland onder de naam "Zapad" ("Westen"). President Lukashenko liet verder verstek gaan bij de top van

[1] Belarus performs balancing act in move to strengthen EU ties, Financial Times, 24 oktober 2017

het Oostelijk Partnerschap in november 2017 in Brussel, een ontmoetingsmoment tussen de EU en haar oostelijke partners, ondanks dat hij dit keer wel was uitgenodigd.

Hoge buitenlandse verplichtingen

De totale buitenlandse schuld van Wit-Rusland is met 80% van het bbp hoog en kwetsbaar voor schokken. Wisselkoersschommelingen vormen het grootste risico. Het IMF heeft becijferd dat een eenmalige scherpe depreciatie van de roebel de buitenlandse schuld in 2022 zou kunnen doen toenemen tot 94%-bbp.

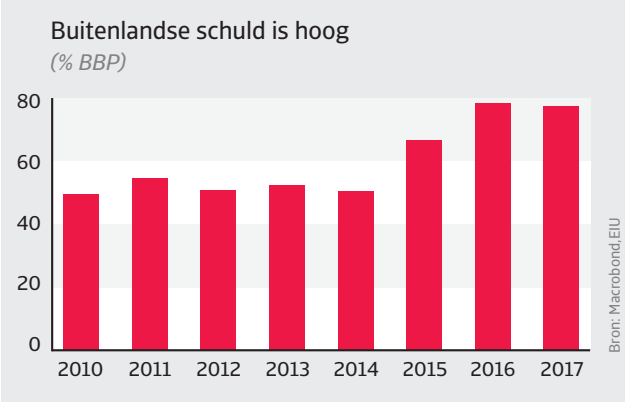

De afhankelijkheid van de publieke en private sector van buitenlandse financiering is groot. De overheid kreeg deze financiering in het verleden voornamelijk via directe leningen van Rusland of via de door Rusland geleide Eurasian Development Bank (EDB). Maar het haalde in 2017 ook zelf geld op de kapitaalmarkt op, via een plaatsing van USD 1,4 miljard aan eurobonds. Hoewel Wit-Rusland vooralsnog het vertrouwen van investeerders geniet, zou het sentiment in de toekomst kunnen omslaan als gevolg van een macroeconomische schok of politieke spanningen. Dit kan de herfinanciering van schulden moeilijker maken.

Zwakke bankensector

De bankensector geldt nog steeds als zwak. Het percentage probleemleningen nam de afgelopen jaren toe, van 4,4% van de totale leningenportefeuille in december 2014, naar 13,7% in het tweede kwartaal van 2017. De kredietverlening aan niet-financiële bedrijven staat onder druk als gevolg van de binnenlandse recessie en de verslechterde bankbalansen. Verder kampt het bankwezen met een liquiditeitscrisis die voortkomt uit een hoge dollarisatie van deposito's (70% van de deposito's staat genoteerd in USD) en een beperkte toegang tot buitenlandse valuta liquiditeit. Aan dollars is er geen gebrek, maar banken hebben meer moeite om voldoende euro's en Russische roebels te krijgen om hun kortlopende verplichtingen in deze valuta te dekken.

De bankensector wordt verder gekenmerkt door een

> *De Russische inmenging in Oekraïne en de recessie in Rusland hebben de regering in Minsk wakker geschud.*

grote staatsinmenging en een sterke verwevenheid met staatsondernemingen. De door de overheid "gestuurde" leningen maken 40% uit van de totale leningenportefeuille van banken. Het gaat hier grotendeels om buitenlandse valutaleningen van staatsbanken aan staatsondernemingen. Deze staatsondernemingen presteren structureel slechter dan private ondernemingen in termen van efficiëntie en winstgevendheid. Veel van hen maken verlies en worden op de been gehouden met goedkoop geld. Het IMF heeft in het verleden herhaaldelijk aangedrongen op hervormingen bij staatsondernemingen, en dit zelfs als een van de belangrijkste voorwaarden gesteld voor het verkrijgen van een IMF-programma, maar vooralsnog heeft dit niet geleid tot een radicale koerswijziging.

Op de goede weg, maar structurele zwakheden blijven

De economische situatie in Wit-Rusland is de afgelopen jaren duidelijk verbeterd. De groei keerde in 2017 terug, de overheidsfinanciën zijn redelijk onder controle, de inflatie is teruggedrongen en het land heeft weer toegang tot de internationale kapitaalmarkt. Politiek gezien is er nog altijd geen sprake van een vrij en democratisch land, maar de repressie tegen de eigen bevolking is wel afgenomen. Verder staat Wit-Rusland onder exporteurs en investeerders bekend als een land met een uitstekende betalingsmoraal.

Toch blijven er structurele zwakheden. Een groot deel van de private en publieke schuld staat genoteerd in buitenlandse valuta. Dat de overheid voor de financiering van zijn schuld in sterke mate is aangewezen op buitenlandse geldschieters, verschaft Rusland nog altijd een machtspositie, aangezien het in het verleden vaak optrad als "lender of last resort". De bankensector heeft nog altijd last van de naweeën van de recessie en heeft beperkte toegang tot sommige buitenlandse valuta's. Al met al dus nog de nodige kwetsbaarheden, maar wel tegen de achtergrond van een verbeterd economisch en politiek klimaat. ■

Wilt u meer weten over Wit-Rusland dan kunt u contact opnemen met **Theo Smid**, *econoom*, op telefoonnummer 020 - 553 2169, of per e-mail theo.smid@atradius.com.

Medisch Centrum in Lusaka, Zambia komt tot stand met behulp van Exportkredietgarantie

Een Nederlands-Israëlische EPC contractor (een project- en ingenieursbureau) gaat een nieuw ziekenhuis bouwen in de Zambiaanse hoofdstad Lusaka. Het betreft een nieuw medisch centrum ter vervanging van het Maina Soko Hospital. De levering is aan het Zambiaanse ministerie van Defensie. Toch betreft het hier geen militair ziekenhuis, maar een ziekenhuis dat met name burgers zal verzorgen. Het ministerie van Defensie houdt zich in Zambia (in andere Afrikaanse landen zien we een vergelijkbare situatie) niet alleen bezig met militaire zaken, maar ook met volkshuisvesting en volksgezondheid. Het Zambiaanse ministerie van Financiën treedt op als leningnemer. Een belangrijke toeleverancier in dit project is Philips, dat medische apparatuur zal leveren, maar ook een aantal andere Nederlandse toeleveranciers is betrokken.

Het huidige Maina Soko Hospital dateert uit de jaren zeventig en is verouderd. De Zambiaanse hoofdstad Lusaka telt thans 2 miljoen inwoners en het nieuwe medische centrum zal naast de stad zelf, ook de dorpen in de omgeving gaan voorzien van medische zorg. Het ziekenhuis is er met name op gericht om de arbeiders- en middenklasse publieke gezondheidszorg te verschaffen. Het ziekenhuis zal o.a. 15 bedden bevatten voor medische noodhulp, een radiologische afdeling uitgerust met MRI-scanners, CT-scanners, fluorscopie, röntgen- en ultrageluidsapparatuur. Alle medische informatie die hier wordt gegenereerd kan, indien nodig, digitaal worden gedeeld met medici in het buitenland. Voorts zal het ziekenhuis tandheelkundige zorg bieden almede cardiologische, neurologische, oogheelkundige en urologische afdelingen. Verder zal het ziekenhuis 38 bedden tellen voor chirurgische ingrepen; 20 bedden voor gynaecologie; 20 bedden voor kindergeneeskunde en 14 voor intensive care; een bloedbank; laboratoria, een apotheek en verder ter ondersteuning een datacentrum, winkels, een keuken en een wasserij. Dankzij de aanwezigheid van generatoren, transformatoren, een eigen productiefaciliteit voor medische gassen en een waterreservoir, kan het ziekenhuis zelfstandig functioneren als de nutsvoorzieningen het tijdelijk zouden laten afweten.

Zambia is een relatief arm land met een kwetsbare economie die sterk afhankelijk is van de kopermijnbouw. Het is thans de achtste koperproducent ter wereld. De lagere koperprijs in de afgelopen jaren heeft naast de droogte de economie hard geraakt. Dit heeft in combinatie met het ambitieuze investeringsprogramma geleid tot hoge tekorten op zowel de overheidsbalans als de lopende rekening en tot een daling in de buitenlandse reserves. Dit heeft ook geleid tot de minder gunstige recente ontwikkeling dat de publieke schuld fors is toegenomen. Het IMF waarschuwt dat fiscale consolidatie noodzakelijk ▸

is om schuldhoudbaarheid te handhaven. Een IMF-programma kan Zambia daarbij helpen, maar is vooralsnog niet overeengekomen. De politieke situatie is stabiel. De transactie is gefinancierd door een syndicaat van meerdere internationale banken. ING Bank heeft één van de kredietfaciliteiten gefinancierd welke vervolgens door Atradius is verzekerd. De BNG Bank (Bank Nederlandse Gemeenten) is indirect betrokken bij deze garantie. Deze overheidsbank verschaft namelijk de funding aan ING voor deze transactie. ING heeft hiervoor de export krediet garantie (EKG) aangevraagd, wat inhoudt dat Atradius BNG Bank voor 100% verzekert voor het risico dat er zich onder haar fundinglening aan ING een non-betaling voordoet. Hoewel de EKG ten opzichte van het kredietverzekerde deel een relatief klein deel van het risico afdekt, is dit voor BNG Bank toch een belangrijk punt, omdat deze overheidsbank een zeer voorzichtig risicobeleid voert.

De inzet van de EKG biedt hiermee toegang tot de BNG Bank fundingtarieven. Voor ING Bank heeft de EKG het voordeel dat dit de bank kan helpen om de funding in USD te diversifiëren.

Exportkredietgarantie

De EKG is ontwikkeld tijdens de financiële crisis toen de kapitaalmarkt dreigde op te drogen, als gevolg van een sterk vergrote risico-aversie en de serieuze problemen in de mondiale bancaire sector. Dit had grote negatieve gevolgen voor de financiering van grote exportprojecten. De EKG heeft thans voor kapitaalverschaffers (vermogensbeheerders, verzekeraars, pensioenfondsen, banken) het voordeel dat er belegd kan worden in een risicoloos product met een hoger rendement dan op Nederlandse staatsobligaties. Hier staat dan echter wel een wat lagere liquiditeit van de belegging tegenover.
Mede dankzij de officiële exportkredietverzekering is er een mooie transactie tot stand gekomen, waarvan naast meerdere Nederlandse exporteurs in de high-tech sector en twee Nederlandse banken, ook de Zambiaanse bevolking de vruchten plukt. ■

Wilt u meer weten over deze deal, dan kunt u contact opnemen met **Marijn Kastelein**, *Underwriter,* op telefoonnummer 020 - 553 2403, of per e-mail marijn.kastelein@atradius.com.

Het economisch herstel van opkomende markten zal in 2018 naar verwachting verder aan kracht winnen. Verdere verkrapping van het monetaire beleid en een vertraging van de Chinese economie vormen neerwaartse risico's die tot enige volatiliteit en onzekerheid voor bedrijven in opkomende landen kunnen leiden. Toch zijn er markten die minder gevoelig zijn voor deze wereldwijde risico's en waarvan wij verwachten dat ze in 2018 goed zullen presteren. De meest veelbelovende markten voor dit jaar zijn Colombia, Costa Rica, India, Indonesië, Marokko, Panama, Senegal, Tsjechië en Vietnam.

Veelbelovende opkomende markten 2018

Opkomende markten winnen aan kracht

Een aantrekkende wereldhandel, hogere grondstoffenprijzen, gunstige externe financieringscondities en ondersteunend binnenlands beleid in een aantal belangrijke markten hebben in 2017 het herstel in opkomende markten bevorderd. Voor alle opkomende markten gezamenlijk is de economische groei toegenomen van 3,6% in 2016 tot 4,4% in 2017. We verwachten voor 2018 dat deze groei in de regio verder stijgt tot 4,7%.

Hoewel het algemene beeld voor 2018 optimistischer is, blijven dit jaar toch een aantal risico's bestaan die de vooruitzichten negatief kunnen beïnvloeden. Een onverwacht snelle verkrapping van het monetaire beleid in de Verenigde Staten en een onverwacht snelle vertraging van de Chinese economie kunnen voor problemen zorgen. Daarom is het bij het bepalen van de meest veelbelovende opkomende markten onverminderd van belang om naar economieën te kijken die een sterke, binnenlands gedreven, groei hebben en in staat zijn om externe schokken op te vangen.

Waarom zijn deze markten zo kansrijk?

Door binnenlandse vraag gedreven groei – De groei van het bruto binnenlands product (bbp) wordt voornamelijk gevoed door particuliere consumptie en investeringen in vaste activa. Verder zorgen voldoende externe buffers en een flexibele wisselkoers ervoor dat het risico van wereldwijde volatiliteit wordt beperkt.

Ondersteunend beleid – Stabiele politieke en institutionele omstandigheden zijn belangrijk. Door het verbeteren van het macro-economische beleid in een aantal landen nemen de kansen toe, met name in India, Indonesië en Vietnam.

Gunstige demografie – Deze landen hebben over het algemeen een jonge en groeiende bevolking die wordt gekenmerkt door een groeiende middenklasse. Dit geeft een impuls aan de consumptie en verhoogt de vraag naar investeringen en import.

De best presterende sectoren in deze markten

Landbouw en voeding – Verwacht wordt dat de landbouw- en voedingssectoren in Vietnam en Indonesië aanzienlijk zullen groeien in 2018, gesteund door een grote bevolking en een groeiende middenklasse. De voedingsindustrie in Indonesië groeit dit jaar naar verwachting tussen de 7% en 8% en de vraag naar import, vooral fruit, zuivelproducten, eieren, graan, sojabonen en suiker, blijft waarschijnlijk hoog. De vraag naar zuivelproducten is eveneens hoog in Vietnam, waar het gebruik van kunstmest de landbouwproductie ondersteunt.

Automotive – Met de gunstige economische vooruitzichten in de EU zijn de vooruitzichten voor de Tsjechische autoindustrie – meer dan 7% van het bbp en 20% van de ▸

export – veelbelovend voor 2018. De verkoop ontwikkelt zich sterk en de betalingscondities en marges zijn stabiel. Het aantal faillissementen is laag. In Marokko, waar de auto-industrie eveneens gericht is op export naar de EU, zijn de vooruitzichten voor 2018 eveneens goed.

Vietnam wordt een steeds belangrijkere afzetmarkt voor de auto-industrie, waaronder de verkoop van luxe auto's. Dit uit zich in een hogere import van auto's en een grotere buitenlandse vraag naar auto-onderdelen. Omdat er te weinig leveranciers zijn met een sterke binnenlandse aanwezigheid, blijft de afhankelijkheid van import voor autoproductie waarschijnlijk groot. Zowel het opheffen van belastingen op de import van voertuigen van ledenstaten van ASEAN als de positieve economische vooruitzichten, zullen naar verwachting de groei van de verkoop van personenauto's stimuleren.

Chemie en plastic materialen – De chemische industrie in Tsjechië laat een toenemende vraag zien dankzij een sterke bbp-groei. De vraag naar petrochemische producten neemt toe, net als de productie van de deelsectoren rubber en plastic materialen. Al deze sectoren profiteren van een solide vraag vanuit de auto-industrie. De Indonesische auto-industrie ondersteunt ook de lokale vraag naar chemische producten. De verbeterde infrastructuur zorgt naar verwachting voor meer investeringen in nieuwe productievestigingen in Oost-Indonesië. De import van chemische producten in Vietnam, in het bijzonder van ruwe materialen en grondstoffen voor de farmaceutische industrie, zal naar verwachting in de komende tien jaar met een cumulatieve 10% groeien.

Infrastructuur – Bevolkingsgroei, verstedelijking en overheidsbeleid zorgen voor kansen in de infrastructurele sector in een aantal economieën. In India neemt de vraag in de infrastructurele sector toe door het stevig inzetten van de overheid op de ontwikkeling van wegen, spoorwegen, defensie en stroom. Ook de infrastructurele sector in Costa Rica profiteert van een sterke groei, ondersteund door buitenlandse investeringen en groei van het toerisme. In Panama zijn er vanuit de overheid diverse grote infrastructurele projecten ingezet en de groeivooruitzichten zijn positief, geholpen door het lage risico voor projectontwikkeling in het land. Er zijn ook grote kansen in Senegal, waar veel vraag is naar ontwikkeling in spoorwegen, wegen en stroomvoorziening.

Machinebouw – De machinebouw in Indonesië zal dit jaar naar verwachting tussen 5% en 7% groeien. Door de regering geleide infrastructuur en elektriciteitsontwikkeling zorgen voor toenemende importvraag door de bouwsector. Toenemende investeringen in de infrastructuur in Vietnam zorgt ook daar voor hogere import van machines en materieel.

Farmacie – In Latijns-Amerika zijn er veel mogelijkheden in de farmaceutische industrie. Het gunstige ondernemingsklimaat in Costa Rica trekt in toenemende mate buitenlandse investeringen in de farmaceutische markt aan, die de op twee na grootste markt is in Centraal-Amerika. Costa Rica heeft een van de beste zorgstelsels in de regio en met een snel vergrijzende bevolking wordt verwacht dat de gezondheidsuitgaven stevig zullen toenemen. In Colombia hebben hogere overheidsinvesteringen in zorgdiensten geleid tot een toename van de vraag naar medicijnen, vooral generieke geneesmiddelen. Verwacht wordt dat de farmaceutische verkopen gestaag zullen toenemen, in lijn met de economische groei en gesteund door politieke stabiliteit en veiligheid. In Panama wordt ook een sterke groei van de markt gezien, dankzij uitbreiding van de gezondheidszorg. Andere factoren die de farmacie ondersteunen zijn de toenemende aanwezigheid van chronische ziektes, duurzame economische groei en de verbeterde aantrekkelijkheid van de Colón Free Trade Zone als een locatie waar bedrijven hun productie kunnen vergroten, dankzij de uitbreiding van het Panamakanaal.

Detailhandel, duurzame consumptiegoederen en elektronica – Robuuste economische groei en lage werkloosheid zorgen in Vietnam voor een sterke opwaartse loondruk. De particuliere consumptie zal in 2018 naar verwachting met 6,9% toenemen, wat de aantrekkelijkheid van deze markt vergroot voor bedrijven die zich richten op de consumentenmarkt. De particuliere consumptie is ook de belangrijkste aanjager van de reële groei van het bbp in Senegal, wat leidt tot een hogere vraag naar duurzame consumptiegoederen. In Indonesië zorgt een opkomende middenklasse voor een hogere vraag in de detailhandel en consumentenelektronica. De verschuiving van het consumptiepatroon van fysieke winkels naar online zou een risico kunnen vormen voor fysieke winkels, terwijl dit tegelijkertijd enorme mogelijkheden biedt voor de e-commerce, die in 2017 een groei liet zien van 30%.

De informele detailhandel in India heeft nog steeds een hoge penetratiegraad, maar verwacht wordt dat de formele detailhandel in 2018 sterk zal groeien doordat de overheid een bedrijfsvriendelijker klimaat schept. Het groeipotentieel is hoog, omdat de sector steeds georganiseerder wordt. ■

Introductieseminar middellange export-kredietverzekering

Dinsdag 29 mei a.s. organiseert Atradius Dutch State Business een introductieseminar over middellange exportkredietverzekering. Dit seminar, dat plaats zal vinden op ons kantoor aan de David Ricardostraat 1 te Amsterdam, zal een hele dag beslaan en is bestemd voor (nieuwe) medewerkers van bestaande én nieuwe exporterende klanten, die via hun werk te maken hebben met middellange exportkredietverzekering.

Tijdens deze dag zullen aspecten van het middellange kredietverzekeringsbedrijf, zoals onze producten, acceptatie van aanvragen, afhandeling van schade en het landenbeleid aan bod komen. Tevens wordt de praktijk van acceptatie toegelicht in de vorm van een case.

Het seminar begint om 09.15 uur en eindigt omstreeks 17.00 uur. Indien u zichzelf of collega's wilt opgeven, dan kunt u een e-mail sturen naar het adres hieronder. Ongeveer een week voor aanvang ontvangt u een bevestiging met het programma en de routebeschrijving.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Monique Duns op telnr. 020 - 553 2329 of per e-mail: monique.duns@atradius.com.

Landenbeleid voor ééntransactiepolissen Atradius Dutch State Business situatie 1 februari 2018

Atradius Dutch State Business verzekert namens de Nederlandse staat betalingsrisico's verbonden aan transacties van ondernemingen met buitenlandse afnemers. Voor inlichtingen over het landenbeleid kunt u zich wenden tot Afke Zeilstra, Afdeling Economic Research, Postbus 8982, 1006 JD Amsterdam, telefoon 020 553 2873 of e-mail afke.zeilstra@atradius.com of tot uw account-manager. U kunt ook kijken op www.atradiusdutchstatebusiness.nl Deze informatie bevat slechts algemene richtlijnen over het Atradius Dutch State Business landenbeleid in een gecomprimeerde vorm en is met de grootste zorgvuldigheid samengesteld. Het is mogelijk dat er veranderingen hebben plaatsgevonden na publicatie. Atradius Dutch State Business aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor eventuele fouten. Onze aansprakelijkheid beperkt zich tot de verplichtingen die voortvloeien uit onze verzekeringspolissen.

Middellang landenbeleid

Het beleid is van toepassing op namens de Nederlandse staat verzekerde transacties. In de onderstaande tabel wordt het landenbeleid per land aangegeven. Hierin zijn opgenomen de plafonds, de benutting en of er sprake is van een dekkingsadviessituatie (da). Daarnaast wordt aangegeven of de Sustainable Lending Principles & Guidelines van toepassing zijn en welke landen in aanmerking komen voor DGGF. Tevens zijn de **landenklassen** vermeld van 0 (zeer goed risico) tot en met 7 (slecht risico). Deze klassen zijn belangrijk voor het berekenen van de premie en van de landenplafonds.

Legenda beleid

1. Open zonder beperkingen

Landen in deze categorie kennen geen noemenswaardige kwetsbaarheden. Er zijn geen restricties opgenomen in het landenbeleid.

2. Open met beperkingen

Landen in deze categorie kennen kwetsbaarheden, waardoor er restricties zijn opgenomen in het landenbeleid. Neem contact op met uw accountmanager. Die kan dan meer informatie geven over de voorwaarden.

3. Dekking van geval tot geval

Voor landen in deze categorie is geen landenbeleid vastgesteld. Dit zijn over het algemeen landen met een (heel) kleine economie en waarvoor over het algemeen weinig belangstelling bestaat. Mocht u belangstelling hebben, neem dan contact op met uw accountmanager. ADSB zal dan het landenrisico in kaart brengen en zal beoordelen of de transactie in behandeling kan worden genomen.

4. Dekking bij uitzondering

Landen in deze categorie hebben over het algemeen een hoog landenrisico. Op uitzonderingsbasis zal per transactie worden beoordeeld of die in behandeling kan worden genomen. Neem hiervoor contact op met uw accountmanager. Die zal dan beoordelen of de transactie in behandeling kan worden genomen.

5. Beleid wordt herzien

Dit is een categorie die wordt gehanteerd om een tussenperiode te overbruggen waarbinnen nieuw landenbeleid wordt geformuleerd.

Definities

Landenplafond

Het landenplafond geeft aan tot welk bedrag wij maximaal bereid zijn verzekeringen aan te bieden. Er gelden geen plafonds voor landen in landenklasse 0-3, mits deze landen een investment grade rating hebben bij alle rating agencies (Fitch, S&P en Moody's). Het vakje in de kolom landenplafond van het betreffende land is dan leeg. Voor alle andere landen gelden wel plafonds. Plafonds voor landen met dekking bij uitzondering worden wel berekend echter niet gepubliceerd. Het vakje in de desbetreffende kolom is dan ook leeg. Mocht u naar de mogelijkheden willen informeren, dan kunt u contact opnemen met uw accountmanager.

Dekkingsadviessituatie (da)

Een dekkingsadviessituatie ontstaat wanneer de som van polissen en dekkingstoezeggingen het signaleringsplafond overschrijdt. Het signaleringsplafond is vastgesteld op 75% van het landenplafond (in sommige gevallen afgerond). Voor een transactie die het signaleringsplafond doet overschrijden, mag een dekkingstoezegging of directe polis worden uitgereikt. Daarna treedt de dekkingsadviessituatie in. Een dekkingsadvies is geen verplichting voor ons om een verzekering af te geven. Het is alleen een verzekeringstechnische beoordeling van een transactie. Indien er capaciteit beschikbaar is, kan eventueel tot polis afgifte worden overgegaan. Hierbij geldt dat de ruimte tussen het signaleringsplafond en het landenplafond mag worden gebruikt voor het omzetten van dekkingsadviezen in polissen. De DA-situatie wordt automatisch opgeheven indien het obligo van alle polissen, dekkingstoezeggingen en dekkingsadviezen daalt tot onder het signaleringsplafond.

IMF/WB-voorwaarden

Nederland onderschrijft de IMF/Wereldbank-uitgangspunten ten aanzien van de schuldhoudbaarheid van ontwikkelingslanden. Dit betekent dat overheidskopers in deze landen vaak slechts onder beperkende voorwaarden nieuwe schulden mogen aangaan. In de kolom 'Lending guidelines' is aangegeven voor welke landen dit het geval kan zijn. Neem voor alle zaken waarvoor in de kolom is aangegeven dat de 'sustainable lending principles and guidelines' van toepassing zijn contact op met uw accountmanager. Die kan dan aangeven onder welke voorwaarden overheidskopers in het betreffende land mogen lenen.

DGGF

Open voor dekking onder het Dutch Good Growth Fund (DGGF). Voor meer informatie zie onze website.

Land	Beleid	Landenklasse	Landenplafond *(mln euro)*	Benut *(mln euro)* per 31-1-2018	IMF/WB voorwaarden	DGGF
Afghanistan	4	7			ja	ja
Albanië	2	6	450	3,4		
Algerije	2	4	4000			ja
Andorra	3	0	500			
Angola	2, da	6	900	711		ja
Anguilla	3	6	115			
Antigua & Barbuda	2	7	50			
Argentinië	2	6	900	85,1		
Armenië	2	6	450			ja
Aruba	2	4	500			
Australië	1	0				
Azerbeidzjan	2	5	1500			
Bahama's	2	3	500	75,6		
Bahrein	2	4	3000	10,7		
Bangladesh	2	5	2000	28,3	ja	ja
Barbados	2	5	450	4,8		
België	1	0		67,9		
Belize	2	7	50			
Benin	2	6	450	89,2	ja	ja
Bermuda	2	2		78,2		
Bhutan	2	6	115		ja	ja
Burundi	4	7			ja	ja
Bolivia	2	5	1500			ja
Bosnië - Herzegowina	3	7	300	1,1		
Botswana	1	2				
Brazilië	2	5	2000	1375,9		
Brunei	1	2	3000			
Bulgarije	2	3				
Burkina Faso	4	7			ja	ja
Cambodja	3	6	700		ja	ja
Canada	1	0		2,1		
Centraal Afrikaanse Republiek	4	7			ja	
Chili	1	0				
China	2	2		581,1		
Colombia	1	4	4000	18,1		ja
Comoren	4	7			ja	
Congo	4	7			ja	ja
Congo Brazzaville	3	7	300		ja	
Cook Eilanden	3	7	50			
Costa Rica	2	3	3000	27,8		
Cuba	2	7	300	42,1		
Curaçao	2	5	250			
Cyprus	2	0		17,1		
Denemarken	1	0				
Djibouti	2	7	50	7,4	ja	ja
Dominica	3	7	50		ja	
Dominicaanse Republiek	2	4	3000	3,7		
Duitsland	1	0		145,4		
Ecuador	2	6	700	15,7		
Egypte	2, da	6	700	562,8		ja
El Salvador	2	5	1500	36,3		
Equatoriaal Guinee	3	7	300			
Eritrea	3	7	50		ja	ja
Estland	1	0				
Ethiopië	2	7	300		ja	ja
Falkland Eilanden	3	3	500			
Fiji	4	6				
Filippijnen	1	3				ja
Finland	1	0		43		
Frankrijk	1	0		25,8		
Frans Polynesië	3	1	500			
Gabon	2	6	700			
Gambia	4	7		2,4	ja	ja
Georgië	2	6	450	2,2		ja
Ghana	2	6	700	171,1		ja
Gibraltar	3	1	500			
Grenada	2	7	50		ja	
Griekenland	2	0	4000			
Guatemala	1	4	3000			ja
Guinee	4	7			ja	ja
Guinee - Bissau	4	7			ja	
Guyana	3	6	450	189,2	ja	
Haiti	4	7			ja	ja
Honduras	2	5	1500	27,9	ja	
Hong Kong	1	2				
Hongarije	2	0				
Ierland	1	0		106,5		

Landenbeleid voor ééntransactiepolissen
Atradius Dutch State Business situatie 1 februari 2018

Legenda beleid *(zie voorgaande pagina voor uitleg van de punten)*

1. Open zonder beperkingen
2. Open met beperkingen
3. Dekking van geval tot geval
4. Dekking bij uitzondering
5. Beleid wordt herzien

Land	Beleid	Landenklasse	Landenplafond *(mln euro)*	Benut *(mln euro)* per 31-1-2018	IMF/WB voorwaarden	DGGF
IJsland	2	0				
India	1	3		378,5		ja
Indonesië	1	3		1084		ja
Irak	4	7				
Iran	2	5	900	137,6		
Israël	1	0				
Italië	2	0		370,2		
Ivoorkust	2	6	700	29,9	ja	ja
Jamaica	2	6	450	0,2		
Japan	1	0		904,8		
Jemen Republiek	4	7			ja	ja
Jordanië	2	5	1500	22,8		ja
Kaaiman Eilanden	3	2	500			
Kaap Verdische Eilanden	3	6	115	1,1	ja	ja
Kameroen	2	6	700		ja	
Kazachstan	2	6	900	111,8		
Kenia	2	6	700	146,9	ja	ja
Kiribati	3	4	500		ja	
Koeweit	1	2		481,2		
Kroatië	2	4	1500			
Kyrgyzstan	4	7			ja	
Laos	2	7	300	109,4	ja	ja
Lesotho	3	6	450		ja	
Letland	1	0				
Libanon	2	7	300	3,6		ja
Liberia	3	7	50		ja	ja
Libië	4	7				ja
Liechtenstein	3	0	500	17,8		
Litouwen	1	0				
Luxemburg	1	0				
Macao	1	2				
Macedonië	2	5	1500			
Madagascar	2	7	200	0,4	ja	ja
Malawi	3	7	200		ja	ja
Malediven	2	6	115	6,6	ja	
Maleisië	1	2		13,8		
Mali	4	7		0,1	ja	ja
Malta	1	0				
Marokko	1	3	3000	334,3		ja
Marshall Eilanden	3	4	500		ja	
Mauretanië	3	7	200		ja	
Mauritius	1	3	2000	14,5		
Mexico	2	3		356,3		
Micronesië	3	4	500		ja	
Moldavië	4	7			ja	ja
Monaco	3	0	500			
Mongolië	3	6	700	2,8		ja
Montenegro	3	7	50			
Montserrat	3	4	500			
Mozambique	4	7			ja	ja
Myanmar	2	6	700		ja	ja
Namibië	2	4	3000			
Nauru	3	5	250			
Nederland	1	0		654,5		
Nepal	3	6	450		ja	ja
Nicaragua	2	6	450		ja	ja
Nieuw Caledonië	3	1	2000			
Nieuw Zeeland	1	0		3,1		
Niger	2	7	200	105,8	ja	ja
Nigeria	2	6	900	128,3		ja
Niue	3	7	50			
Noord Korea	4	7				
Noordelijke Marianen	3	5	500			
Noorwegen	1	0		193,2		
Oeganda	3	6	700		ja	ja
Oekraïne	2	7	400	91,9		
Oezbekistan	2	6	700	0,8	ja	
Oman	1	4	4000	1716,4		
Oost Timor	2	6	115			

Land	Beleid	Landenklasse	Landenplafond *(mln euro)*	Benut *(mln euro)* per 31-1-2018	IMF/WB voorwaarden	DGGF
Oostenrijk	1	0				
Pakistan	2	7	300			ja
Palau	3	5	250			
Panama	1	3		65,9		
Papua Nieuw Guinea	2	6	700		ja	
Paraguay	1	5	1500	2,8		
Peru	1	3		1,7		ja
Polen	1	0				
Porto Rico	2	7	400			
Portugal	1	0		5,6		
Qatar	1	3		0,3		
Roemenië	2	3		936,4		
Rusland	2	4	4000	126		
Rwanda	2	6	450		ja	ja
Salomons Eilanden	4	7			ja	
Samoa	3	6	115		ja	
San Marino	3	0	500			
Sao Tome & Principe	3	7	50		ja	ja
Saoedi Arabië	1	2		313,6		
Senegal	2	5	1000	148,9	ja	ja
Servië	3	5	1500			
Seychellen	3	6	115			
Sierra Leone	2	7	200	17,9	ja	ja
Singapore	1	0				
Sint Maarten (Nederlands gedeelte)	2	5	250			
Slovenië	1	0				
Slowakije	1	0				
Soedan (Noord)	4	7			ja	
Somalië	4	7			ja	ja
Spanje	2	0		0,8		
Sri Lanka	2	6	700	217,1		ja
St. Helena	3	3	500			
St. Kitts & Nevis	4	7				
St. Lucia	3	6	115		ja	
St. Vincent & Grenadines	3	6	115		ja	
Suriname	2	6	450	28,3		ja
Swaziland	3	6	450			
Syrië	4	7			ja	
Tadzjikistan	4	7			ja	
Taiwan	1	1				
Tanzania	2	6	700	179,2	ja	ja
Thailand	1	3				
Toerkmenistan	2	6	700	147,7		
Togo	4	6			ja	ja
Tonga	4	7			ja	
Trinidad & Tobago	2	3	3000	248,1		
Tsjaad	4	7			ja	ja
Tsjechië	1	0				
Tunesië	2	5	1500	65,3		ja
Turkije	2	4	4000	16,3		
Turks & Caicos Eilanden	3	3	500			
Tuvalu	3	5	250		ja	
Uruguay	1	3				
Vanuaatu	3	4	500		ja	
Vaticaanstad	3	0	500			
Venezuela	4	7				
Verenigd Koninkrijk	1	0		96,7		
Verenigde Arabische Emiraten	2	2		176,9		
Verenigde Staten van Amerika	1	0		460,6		
Vietnam	2	5	2000	221,3		ja
Maagdeneilanden (Brits)	3	2	500	9,9		
Maagdeneilanden (V.S.)	3	1	500			
Wallis & Futuna Eilanden	3	1	500			
Westelijke Sahara	4	7				
Wit-Rusland	2	6	300			
Zambia	2	6	700	73,2	ja	ja
Zimbabwe	4	7			ja	ja
Zuid Afrika	2	4	4000	16,9		ja
Zuid Korea	1	0		4,7		
Zuid-Soedan	4	7			ja	ja
Zweden	1	0				
Zwitserland	1	0				

Creditnotes

Atradius
Dutch State Business

Creditnotes is een uitgave van Atradius DSB

David Ricardostraat 1, 1066 JS Amsterdam

Postbus 8982, 1006 JD Amsterdam, Nederland

Tel. 020 553 26 93

www.atradiusdutchstatebusiness.nl